

UN CUPTOR DE REDUCERE A MINEREULUI DE FIER DE LA MEHADIA

Iulian Lalescu

Cuvinte cheie: cuptor, atelier
Schlüsselwörter: Metallöfen, Werkstatt.

Zusammenfassung: *Im Schnitt 3/2001, von Praetorium (Mehadia) wurde ein Werkstatt für Metallbearbeitung entdeckt. Der Ofen hat eine Länge von 1,10 m und ist typisch für die Lokalen Siedlungen aus dem 3.-4. Jhd. Durch eine Münze ist die Entdeckung aus Mehadia im 4. Jhd. Zu datieren.*

Într-o secțiune notată 3/2001 (cu dimensiunile de 15 x 1,50 m), trasată în apropierea templului din vicus-ul militar de la *Praetorium* (Mehadia) a fost descoperit un cuptor de prelucrarea metalului. Secțiunea a fost orientată pe direcția est-vest¹ și a fost trasată pe lotul particular al lui Zărescu N.

Instalația de topire a apărut la o adâncime de 0,40 -0,65 m, într-un strat de dărâmătură masivă din piatră, țigle, olane, ceramică romană. Cuptorul de redus minereu din fier sau poate chiar de fierărie avea dimensiuni modeste. Instalația era distrusă încă din antichitate, până aproape de bază. Lungimea întregii instalații era de 1,10 m. Se păstrează mici porțiuni din pereții instalației, groși de 0,20 cm, executați din lut bătut de culoare brun-roșcată. Cuptorul avea o formă ovală cu gura de alimentare de formă ușor trapezoidală (lungă de 15 cm). Gura de alimentare era orientată spre est. Pe podeaua instalației de lut de culoare cenușie albăstruie se păstrează urme de zgură din fier. În secțiune, au fost descoperite alte urme de zgură metaliferă.

În imediată apropiere, au fost descoperite mai multe unelte, cum ar fi: două dălți, din care una fragmentară distrusă parțial, o altă daltă cu un cap subțire pentru marcat, un fragment de creuzet (I: 4,5 cm), ceea ce argumentează existența aici a unui atelier de prelucrare a metalului. Instalația din păcate a fost distrusă până la bază, stratigrafic ea aparține ultimului nivel de locuire a sitului. Instalația face parte din categoria cuptoarelor cu caracter local care se distrug, pentru extragerea turții de metal. După dezafectare, cuptorul a fost acoperit cu un rând din piatră de râu.

Asemenea instalații de topire a metalului sunt răspândite în mediul local al secolelor III-IV din sud-vestul Daciei Romane. O analogie apropiată o oferă cuptorul

---

¹ Benea 2008, p. 44-45.

de redus minereu de fier din așezarea daco-romană de la Criciova, punctul Râtul lui Mocrean databil pe baza contextului în secolul al III-lea d. Hr.²

Tipologic, asemenea instalații se încadrează în categoria cuptoarelor de reducere a minereului de fier datate în secolele III-IV d. Hr. În așezările din Banat se cuvin amintite cuptoarele de la Fizeș³, Șoșdea, Reșița⁴.

O singură monedă a fost descoperită în apropiere care provine de la Constantin cel Mare (anii 330-337)⁵, ceea ce asigură datarea complexului de față.

La Mehadia în secolul IV amenajări cu caracter meșteșugăresc au fost făcute în interiorul cetății (cuptoare de arderea ceramicii descoperite în anul 2002), dar și mici amenajări în turnul din colțul de nord-vest pentru prelucrarea bronzului. Cuptorul de reducere a fierului este prima descoperire databilă în epoca post romană din afara castrului.

BIBLIOGRAFIE

- Benea 2008   Benea Doina, *Edificiul de cult de la Mehadia*, Timișoara, Editura Excelsior Art.
- Benea 1992   Benea Doina, *Atelierul metalurgic de la Criciova*, Ziridava, Muzeul Județean Arad, 13, p. 79-90.
- Iaroslavschi,   Iaroslavschi E. , Petrovszky R., *Cuptoarele de redus minereu*
Petrovszky 1974 *de fier de la Fizeș (jud. Caraș Severin)*, Tibiscus, 3, 1974, p. 147-155.
- Luca 2004   Luca S.A., *Arheologie și Istorie. Descoperiri din județul Caraș-Severin*, Sibiu.
- Țeicu 1996   Țeicu D., *Reșița. Moroasa (jud. Caraș-Severin)*, Situri Arheologice cercetate în perioada 1983-1992, Brăila.

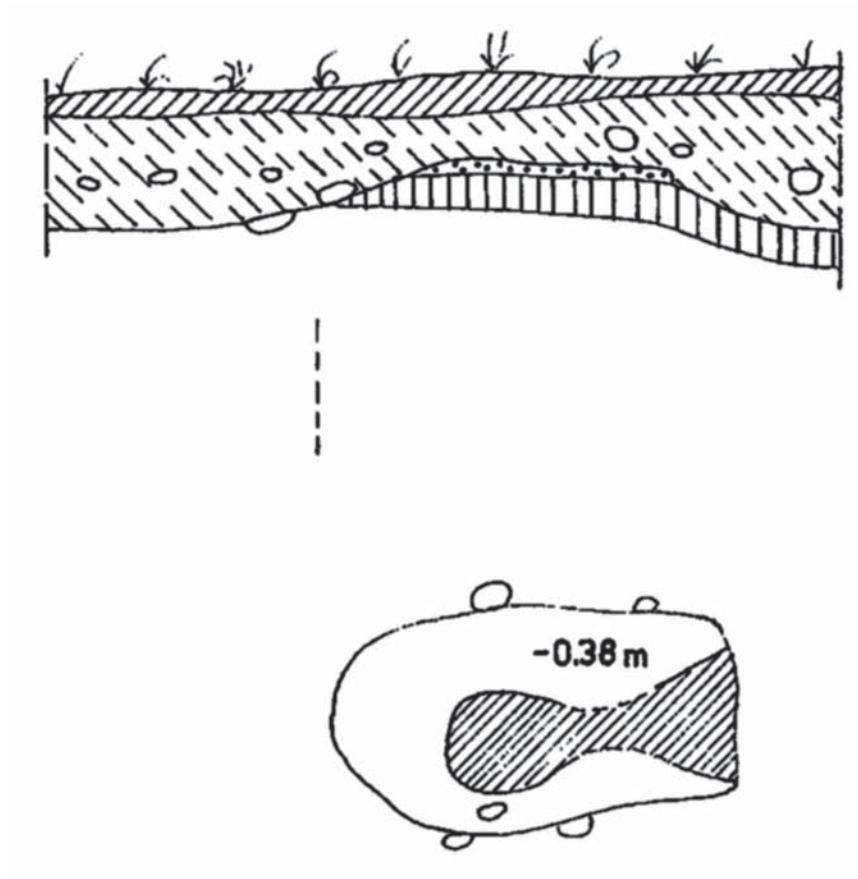
---

² Benea 1992, p. 79-90.

³ Iaroslavschi, Petrovszky 1974, p. 147-155.

⁴ Țeicu 1996, passim; Luca 2004, p.78-79

⁵ Inv. 198/2001.

Cuptorul de la Mehadia (jud. Caraș-Severin)